

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino in obrt ter narodno gospodarstvo sploh. Glasilo „Trgovskega izobraževalnega društva“ v Trstu.

Izhaja vsako soboto popoldne, ali, če je ta dan praznik, dan prej. — Uredništvo in uprava se nahajata v Trstu, ulica S. Francesco d' Assisi šte. 2. — Člani društva dobivajo list zastonj, za vse druge znaša naročnina K 12.— na leto. — Oglasi se računajo po ceniku. — Ponatis člankov in vesti je dovoljen le z navedbo vira.

Štev. 4.

V Trstu, dne 21. marca 1914.

Letnik II.

Konkurenčni boj.

Pri nas vladajo kaj nejasni pojmi o škodljivosti ali koristnosti ter o moralnosti konkurence. Človek, nepoučen v narodnem gospodarstvu, gleda z nekim studom na konkurenčni boj med obrtniki in med trgovci, ter ga kratkomalo obsoja kot nemoralno početje. Nekateri podjetniki pa so mnenja, da mora vladati v trgovskem in obrtnem življenju pravica močnejšega, da ni nič slabega uničiti svojega vrstnika, da to spada takorekoč k trgovskemu poslovanju, in da je dovoljeno v to svrhu vsako sredstvo. Drugi zopet, posebno taki, ki čutijo posledice konkurenčnega boja na lastni koži, pa vidijo v njem največjo oviro za razvoj obrti in trgovine, ter obupno kličejo vlado na pomoč proti neznošnim konkurentom, posebno inozemskim. Ne bo škodilo, če na tem mestu malo razbistrimo nejasne pojme o konkurenčnem boju.

Predvsem treba dobro razlikovati med pošteno in nepošteno, ali umazano konkurenco. Vsak trgovec in obrtnik ima neoporekano pravico, posluževati se v prospeh svojega podjetja vsakovrstnih sredstev, ne glede na to, ali so ista drugim všeč ali ne; med ta sredstva spada tudi znižanje prodajnih cen v svrhu pridobitve večjega števila klientov. Če kak drugi podjetnik ne more znižati svojih cen v istem razmerju, mu pač ni pomoči; in če njegovo podjetje propade, se to ne zgodi vsled krivde konkurenta, marveč vsled pomanjkljivosti podjetja samega.

Drugače pa je, če kako močno podjetje znižuje cene svojim izdelkom z edinim namenom, svojega slabjšega konkurenta uničiti. Takih umazanih bojev vidimo vsak dan, posebno med karteliranimi in nekarteliranimi podjetji iste stroke. Karteli dostikrat znižajo cene tako nizko, da imajo sami pri tem izgubo. Ker pa so karteli močne podjetniške zveze, lažje utrpijo tisto zgubo kot posamezni podjetnik, ki mora vsled konkurence propasti. Ko se to zgodi, ima kartel monopol v svoji stroki in lahko poljubno določa prodajne cene. To je umazana konkurenca.

S stališča narodnega gospodarstva poštena konkurenca nikakor ni škodljiva. Nar. gospodarstvo se namreč ne peča samo s trgovsko in obrtno stroko, temveč zasleduje cilj, preskrbeti višek blago-

stanja vsem pripadnikom kakega naroda, torej tudi kmetu, delavcu in uradniku. Vsled konkurence so podjetniki primorani znižati cene svojim izdelkom, kajti drugače ne morejo razpečati svojega blaga. Njim to sicer škoduje, zato pa pridobe pri tem konsumenti, in sicer ravno toliko, kolikor izgube podjetniki. »Dobiček« je torej prešel iz rok podjetnikov v roke konsumentov. Ker pa tudi slednji spadajo k narodu, ni slednji vsled konkurence izgubil ničesar; še pridobil je, ker se je dobiček bolj enakomerno porazdelil med mnogoštevilne narodove pripadnike.

Še neko drugo važno posledico ima konkurenčni boj, ki more biti za nar. gospodarstvo le koristna. Podjetja z visokimi produkcijskimi stroški propadajo drugo za drugim, tako, da ostane naposled v deželi samo majhno število podjetij, toda resnično dobrih podjetij. Slabotna podjetja, t. j. podjetja z visokimi proizvodjalnimi stroški, ki se pri najmanjši konkurenci ne morejo vzdržati, faktično nimajo pravice do obstoja. Niso koristna narodu, ker mora on plačevati potrebno blago z vsokimi cenami, nima pa od njih dosti dobička niti podjetnik sam, ker taka podjetja komaj životarijo. Oni dobiček, ki bi ga znal doseči kak drugi, spreten mož, je torej izgubljen, i za narod i za podjetnika. Tudi v interesu napredka trgovine in obrti je dobro, da taka podjetja izginejo; kajti industrija in trgovina kakega naroda se bo mogla le tedaj povspeti do višine, če bo v resnici dobra in krepka, če bo bila v stanu boriti se z uspehom s tujimi producenti in trgovci.

Da je propad podjetij z visokimi proizvodjalnimi stroški res v interesu napredka trgovine in obrti, in da je podpiranje takih podjetij slabo sredstvo za povzdigo teh dveh gospodarskih strok, to nam priča sedanje stanje obrti in trgovine v Avstriji in na Angleškem. V naši državi še vedno prevladuje kmetijsko gospodarstvo; industrija je razmeroma še malo razvita. Ker pa sta močno razvita obrt in trgovina vir bogatstva kakega naroda, je hotela naša vlada razvoj teh dveh gospodarskih panog kolikor mogoče povspešiti. V to svrhu je postavila na tuje industrijalne izdelke visoko carino, nekaterim važnejšim podjetjem (na pr. paroplovni družbi Lloyd) pa je začela dajati redne močne podpore. Toda navzlic ca-

rini in podporam sta naša trgovina in obrt le malo napredovala; in če bi se sedaj odpravilo carino ter odtegnilo podpore, bi morale marsikatero podjetje ustaviti svoje obratovanje. Na Angleškem pa, kjer že od nekdaj ni carine, in se tudi ne daje podpor, sta industrija in trgovina krepkejša nego kedaj prej. Iz tega je razvidno, da je konkurenca s stališča narodnega gospodarstva ne samo koristna, ampak celo potrebna. Konkurenca je boj. In kakor je boj potreben v narodnem življenju, ravno tako je tudi potreben v trgovskem in obrtnem življenju. Edino boj daje moč in krepost.

Rekli smo prej, da je prva posledica konkurenčnega boja znižanje prodajnih cen, da narodna masa sicer pri tem pridobi, a da se dobiček podjetnika vedno pomanjšuje. Torej je konkurenca trgovskemu in obrtnemu stanu vendarle škodljiva, nam poreče kdo; saj podjetnik ne more več realizirati takih dobičkov kot nekdanj, ko še ni bilo močne konkurence, trgovanje in obrtovanje torej ne bo donalo več takih dohodkov kot nekdanj! To je krivo mnenje. Trgovanje in obrtovanje ostane slej ko prej dobičkonosno, samo če bodo podjetniki znali uravnati obratovanje v duhu časa. Vsekakor bo moral naš obrtnik in trgovec posvečati več pažnje in skrbnosti svojemu podjetju. Vrhovno načelo podjetnika mora biti sledeče: **Ne izdeluj in prodajaj malo za veliko ceno, ampak izdeluj in prodajaj veliko za malo ceno.** In posebno slovenskim trgovcem in obrtnikom ne moremo dovolj priporočati tega pravila. Naša obrt in trgovina sta še v povoju, a konkurenca nemških, bogato financiranih podjetij je tako močna, da ne bodeta mogla nikoli priti do večjega razvoja, če bo naš podjetnik obratoval po svoji dosedanji navadi.

Preostaja nam govoriti še nekoliko o umazani konkurenci. Rekli smo že uvodoma, da nekateri podjetniki smatrajo umazano konkurenco kot upravičljivo, češ, trgovec ne sme biti občutljiv in sentimental, ampak trd in brezobziren, vsakokrat ko to zahteva korist lastnega podjetja. To je vse res. Toda v svoji brezobzirnosti ne sme podjetnik nikoli namenoma storiti čina, ki bi bil v stanu upropastiti njegovega vrstnika. Podel čin ostane podlost tudi v trgovini in je nemoralen. Nemoralnost v trgovini in obrti pa lahko

Čitajte vsi !!

Ime
Hedžet & Koritnik, Gorica
bodi
vsakemu rodoljubu znano.

Došlo
lepo modno in sukneno blago
za
ženske in moške obleke
od
navadnega do najfinejšega.

Izbera velika
blago
zanesljivo dobro
cene
najnižje in stalne.
Vzorci na razpolago.

Prepričajte se.

prinese narodnemu gospodarstvu usodopolnih posledic. Zgledov za to imamo polno v zgodovini, kakor tudi v sedanosti. Pomislimo samo na konkurenčne železniške proge v Ameriki, na borzno špekulacijo z žitom in bedo prebivalstva. Nevarnost, ki preti narodovemu gospodarstvu od nemoralne trgovine in obrti, so spoznale najbolj razvite države, na pr. Angleška, Japonska, in jo skušajo odvrniti s tem, da ustanavljajo na svojih trgovskih vseučiliščih posebne stolice za pouk morale. Pri nas pa jo skušaj odvrniti narodno in strokovno časopisje.

Inventura.

V vsakem podjetju se premoženje vedno obrača, vrednost posameznih delov premoženja se neprenehoma izpreminja.

Zapisnik pa, ki vse dele premoženja zbira in združuje, tehta, šteje, ceni, imenujemo inventuro ali zapis, inventarizirano premoženje pa inventar. Inventura nam poda natančni pregled čez vse premoženje.

Namen vsakega gospodarskega podjetja je, da se vsled truda in dela vrednost premoženja ne le izpreminja, ampak tudi raste, se množi.

Kakšen uspeh je imel podjetnik v svojem podjetju, pa pokaže šele inventura. Kar je mornarju kompas, to je trgovcu inventura. Ona poda ne le pregledno sliko vsega premoženja, ona nam pokaže tudi uspeh dela. Inventura je tedaj v določenih rokih neobhodno potrebna. Trгоvec brez inventure je podoben slepcu, ki tava v temi, ter ne zna, kje se nahaja in kako je okoli njega. Zategadelj pa zahteva vsakoletno inventuro tudi zakon.

Zakonske določbe glede inventure.

Čl. 29. trg. zak.: Vsak trgovec mora napraviti v pričetku svoje obrti natančni zapis svojih posestev, terjatev in dolgov, gotovine in drugih premoženjskih predmetov, navesti vrednost teh in napraviti premoženjem in dolgovi. Istimako mora napraviti vsako leto tako inventuro in bilanco svojega premoženja.

Ako ima trgovec blagovno zalogo, katere vsakoletna inventura ni prilična, zadostuje, ako se napravi inventura vsako drugo leto. Bilanca pa se mora napraviti zaključek, ki predstavlja razmerje med vsako leto, ter se vrednost blaga za to približno ceni.

Za trgovske družbe veljajo glede družbenega premoženja iste določbe.

Čl. 30.: Inventuro in bilanco mora trgo-

vec podpisati. Ako je več osebno obvezanih družabnikov, morajo jo podpisati vsi.

Inventura in bilanca se vknjižujeta v določeno knjigo, ali pa se sestavita vsakokrat posamezno.

Čl. 31.: Pri sestavljenju inventure in bilance je zabeležiti vse premoženjske predmete in terjatve s tisto vrednostjo, ki jo imajo za časa inventure.

Dvomljuje terjatve je zabeležiti z bržčasno vrednostjo, neizterljive je izbrisati.

Kako je razvidno iz čl. 29., imenuje zakon inventuro zapisnik aktiv in pasiv. Kot bilanca se glasom zakona smatra zaključek, ki nam predočuje razmerje med aktivni in pasivi.

Navedeni členi dajejo trgovcu in obrtniku jasne predpise, zategadelj jih je treba natančno poznati in uvaževati.

Zapis premoženja se tedaj mora napraviti v začetku podjetja in potem po preteku vsakega poslovnega leta.

Inventura se naredi navadno 31./12. vsakega leta. Ali trgovec ni vezan na ta čas, ampak si izbere čas za inventuro, ki je zanj najbolj pripraven. N. pr. trgovec s žitom bo napravil inventuro pred žetvijo ker ima takrat najmanj blaga v zalogi.

Vsak pa lahko naredi inventuro tudi večkrat v letu.

Inventura se vknjiži ali v to določeno knjigo, ali pa na posamezne liste, pole, ki se potem vrejeno shranjujejo.

Kakor je iz navedenega razvidno, je treba napraviti inventuro:

1. V začetku podjetja,
 2. ob sklepu vsakega poslovnega leta, v konkurzu pri vstopu ali izstopu družabnika, ob smrti lastnika i. t. d.
- Zategadelj ločimo inventuro:
1. v ustanovno inventuro,
 2. obratno inventuro,
 3. likvidacijsko inventuro.

Vsebina inventure.

Inventura se naredi v pripovedni ali pa v poštveni obliki. Pripovedna oblika je običajnejša ter ima nastopne dele:

1. aktiva, t. j. vse, kar imenuje trgovec svoje premoženje, kar poseduje, s čim on lahko zasluži in razpolaga.
2. pasiva, t. j. vse, kar trgovec dolguje;
3. bilanco, t. j. primerjanje aktiv in pasiv med seboj.

Bilanca obsega končno vsoto vseh aktiv in pasiv, ter čisto premoženje te inventure, prejšnje inventure, razliko med prejšnjim in sedanjim čistim premoženjem. Razlika med tema nam podaja či-

sti dobiček ali izgubo. Ako je vsota čiste ga premoženja te inventure večja od vsote v prejšnji inventuri, se je dosegel dobiček, nasprotno izguba.

4. podpis podjetnika ali družabnikov.

Iz trgovine na drobno.

Odgovor na razna vprašanja.)

Trgovine na drobno se z ozirom na njih obseg in predmet jako različne in zato se za ta podjetja ne da določiti splošno veljavna oblika knjigovodstva. Navadno se rabijo v takih trgovinah inventurna knjiga, blaginica, glavna knjiga in štraca. Zadnji dve knjigi sta večkrat združeni v eno knjigo. Dnevnik se navadno ne vodi, ampak se vknjižuje naposredno v glavno knjigo.

Ne da se tajiti, da ta stopinja knjigovodstva odgovarja elementarnim zahtevam računskega predstavljanja majhnega podjetja. Nudi nam pregled kroženja gotovine, računskega razmerja z dobavitelji in odjemalci. Redno se ponavljajoča inventura pa nam podaja položaj premoženja.

Glavni namen trgovine na drobno je posredovati med producentom in konzumentom, t. j. blago nabavljati pri tovarnarju in grosistu in prodajati potem tudi v najmanjših množinah konzumentom. Zategadelj moramo v knjigovodstvu detaljne trgovine uvaževati:

- a) nakup blaga in stem spojeno razmerje med dobaviteljem in trgovcem na drobno;
- b) kalkuliranje in pripravlanje blaga za prodajo;
- c) obče vanje z odjemalcem (konzumentom).

Trгоvec dobiva blago navadno na upanje. Za vsako pošiljatev pošlje dobavitelj račun, kateri se mora pregledati in dobavitelju takoj zapisati v dobro, ne šele ob dospelku blaga, ker je blago že last prejemnika, kakor hitro pošiljatelj izroči blago transportnemu podjetju. Dospelo blago treba pregledati glede kakovosti in količine, primerjati z računom in ako se najde morebiti kaka napaka ali pomanjkljivost, se mora to takoj sporočiti pošiljatelju s priporočnim pismom.

Ko je dospelo blago, se napravi kalkulacija.

Razsodbe obrtnih sodišč.

1. Ako gospodar pri sprejemu delavca omeni, da bo moral nastopiti delo pozneje in delavec brez ugovora da delodajalcu delavsko knjižico za medčas v shrambo,

PODLISTEK.

Žalosten upnik, pa vesel dolжник.

Morda je čital eden ali drugi naših bralcev, da je ameriški milijonar Rockefeller bil dolžan nekaj milijonov dolarjev davka, a ni hotel na noben način plačati. Davčni izterjalec ga ni mogel najti in dobiti v roke. Pomagal si je s zvižajo. Prišel je na neko plesno zabavo milijonarjev in tam je končno pred vsem občinstvom smejoč se prezentiral in izročil Rockefellerju plačilno povelje. Seveda se je vse smejalo in dolžnik bi se smejali tudi pri nas, ako bi bil pri nas v navadi ameriški običaj. V deželi dolarjev se ne more nikogar pozvati v civilnih zadevah pred sodnijo, ako se mu ne dostavi vabilo osebno, to je, ne po pošti, ne z izročitvijo ženi ali gospodinjji, ampak vabilo mora dostaviti in izročiti zaprisežen sodnijski sluga naravnost v roke pozvanca. Za vsako tako pot pa dobi sluga plačilo naprej in navadno napravi tudi v najugodnejših slučajih pot po deset do dvajsetkrat predno dostavi vabilo. Zato pa se tam za take službe kar trgajo.

Takozvane bagatelne tožbe so onkraj velike luže skoraj popolnoma neznane in tudi nemogoče, ker nihče ne bo šel tožit, za 200 ali 300 kron, ker tak znesek izda prej, predno je vabilo k razpravi dostavljeno. Pa če tudi je vabilo dostavljeno in dolg iztožen, še ima upnik vedno malo upanja, da bo kaj dobil. Dohodki pod K 125 tedensko se ne morejo zarubiti. Pohoštvo in obleka se ne sme nikoli zarubiti, istotako ne ura in druge dragocenosti, katere so tako priljubljene našim izterjavalcem, če bi je rabil upnik le radi svojega ugleda. Bila bi tedaj le še gotovina, ali te pač nihče ne moli izterjalcu pod nos, ampak jo ima dobro spravljeno.

Prestrašen bode sedaj mislil trgovec, kateri grozno rad upa, ali krojač ali čevljar, kateri navadno »nima pri sebi računa« čeprese narejeno obleko, ali obvalo, da tam ni nobene varnosti ali kako pride on do tega, da bi upal svoje blago ali delo in bi se mu potem zloben dolжник površ še smejal? Odgovor je kratek in jasan. Tam skorej ne poznajo privatnega kredita. Kredit vživa le tisti, kateri je jako dobro znan kot reden plačnik. — Krojač ne da ničesar brez plačila, čevljar zahteva denar naprej, zdravnik značilno

pomoli roko po viziti, zobozdravnik bi izdrl ravnokar plombiran zob, kakor pa pustil iti dolžnika prej predno je plačal. Seveda velja to le za take dolžnike, katerih premoženjske razmere in plačilne navade niso dobro znane kot v redu.

Tam tedaj ni tal za slabe plačnike in za velepostopače. Nek tak postopač je pisal v svojih spominih, da edino v dolarski deželi mu ni pomagala elegantna obleka in kavalirske manire, zlat prstan z velikanskim diamantom in livriran sluga za petami, ampak povsod, kjer je hotel kaj na upanje, so zahtevali od njega referenc.

Tudi za lahkožive kavalirje in druge take tiče tam ni polja. Noben posojevalec ne da ficka takemu, pa naj obljublja tudi tisočkratne obresti, ker posojevalec ve, da ni sredstva izterjati taki dolg.

Kdor živi čez svoje razmere in prvi dan vse izda, mora druge dni stradati.

Kdor je danes v ugodnih razmerah, je jutri že lahko postrežček, a pojutrnem zopet kavalir. Kdor se ponesreči, ne more cele mesece še živeti razkošno na troške družih, ampak se mora takoj stegniti po odeji, zapustiti vrste višjih in stopiti v one proletarijata. Ako se mu sreča smehlja in se prebije do imetja, zopet lahko

nima pozneje pravice zahtevati odškodnine za čas čakanja.

2. Ako delodajalec delojemalcu, kateri izstopi predčasno iz službenega razmerja ali dela, brezpogojno izroči knjižico ali izpričevalo in izplača za čas odpovedi zaslužek, izgubi pravico glasom § 85 O. R. zahtevati od delavca povrnitev škode in da se povrne za čas odpovedi k delu.

3. Delojemalec ne more zahtevati odškodnine, če mu delodajalec odpove v krajšem kot pogodbenem ali postavnem roku, se delavec s krajšim rokom molče zadovolji a mu delodajalec po preteku krajšega odpovednega roka na zahtevo odškodnine odgovori, da lahko za odporni čas, kateri mu gre po pogodbi ali zakonu, ostane v delu.

4. Ako delojemalec išče dela pri konkurenčnem podjetju, še to ni vzrok za odpust.

Kupčija s kavo.

f) Evropejska tržišča za kavo.

Evropejska tržišča za kavo so: London, Hamburg, Bremen, Antverben, Amsterdam, Rotterdam, Havre, Trst, Marseille in Bordeaux. Med temi tržišči zvezema prvo mesto London. Tu se vsaki torek, sredo, četrtek in petek prodaja kava na javni dražbi (Kaffeeauktionen) in sicer jo dražijo brokerji za račun importerjev.

Kava, katera pride na javno dražbo, se po kakovosti in proizhodu razvrsti v serije in serije v srečke (Lose), katere natančno opiše broker, da se kupec lahko pred nakupom orientira.

Cena se razume v šilingah in pencih za cwt (50 $\frac{3}{4}$ kg), da se 1 do 1 $\frac{1}{2}$ % eskonta (Discount). Tafta po provenienci in embalaži. Proda se takoj, t. j. vrednost zapade v 30. dneh računši od prve sobote po dražbi. Broker dobi 1% provizije in sicer polovico od prodajalca, polovico od kupca. Broker tudi obračuna kupnino z kupcem. Angleški trgovci ponujajo kavo v Avstrijo »of«.

Francoska tržišča Havre, Marseille, Bordeaux notirajo kavo v frankih za 50 kg. Pogoji so: plačljivo takoj, eskont 1% do 2%, tara po provienci in embala-

iztopi iz vrste revežev in preseli v one bogatašev.

Tudi pri nas bi se moralo zopet vpeljati načelo: »tu denar, tu blago«. Vsi slabi plačniki pa jo naj pobrišejo čez lužo v deželo dolarjev.

* * *

Kdor ima malo dela, se v kratkem utru-
di.

* * *

Potnik je navadno najboljši trgovčev prijatelj in kot taki zasluži da se ga tudi smatra za takega.

* * *

Kakor izgledajo tvoji uslužbenci tako izgleda tvoja trgovina, — tako mislijo in pravijo ljudje.

* * *

Mladega trgovca največja glavnic je uljudnost.

* * *

Kadar pride trgovec na glas, da ne prodaja slabega blaga za dobro, tedaj je na pot k uspehu.

* * *

Potrpežljivost je prvi pogoj za uspeh.

* * *

Kdor rad upa, je v kratkem znan — slabim plačnikom.

* * *

Ako hočeš imeti narejeno, naredi sam.

ži. Havre je najstarejše tržišče za kavo. Sem pridejo navadno: Santos, Rio, Salvador, Portocabello grades in trillados, Portoriko, Malbar, Bahia, Cayes et Jeremie, Kap, Jacmel, Port-au-Prince. Hamburg notira kavo v pfenigih za pol kg. Teža vreče mora znašati povprečno najmanj 57 $\frac{1}{2}$ kg in kvečjemu 65 kg bruto. Le vreče z domingokavo smejo tehtati bruto do 67 $\frac{1}{2}$ kg. Pri kavi v vrečah se dovoli 2 do 2 $\frac{1}{2}$ % tare. Pri drugi vrsti embalaže se vdobri realna tara. Ako je kakovost blaga slabša kakor pogojeno (abfallende Qualität), mora kubec prevzeti s popustom, katerega določi razsodišče. Če pa je kakovost za 10% slabša se sme blago zavrniti.

Antwerpen notira kavo v frankih za 50 kg.

Amsterdam in Rotterdam notirata kavo kavo v holandskih cents za $\frac{1}{2}$ kg.

O Trstu kot tržišče za kavo bomo govorili spodaj. Vsa ta tržišča so ob enem tudi terminska tržišča za kavo.

Kot tako notira: London v šilingih in pencih za cwt. Standard je rio fair channel. Kupiti se mora najmanj 500 vreč in mora kupljena množina biti deljiva z 500.

Hamburg: V pfenigih za $\frac{1}{2}$ kg 1% dekdord. Standard je santos goog average. Kupiti se mora najmanj 500 vreč. Kurtaža $\frac{1}{2}$ %, komisija 1%, kolek za pogodbo 10 mark.

Havre: notira v frankih za 50 kg. Standard je good average santos. Kurtaža $\frac{1}{2}$ %, komisija 1%. Kupiti se mora najmanj 500 vreč.

Marseille notira v frankih za 50 kg. Plača se takoj po dobavi z 2% eskonta. Standard je rio bon ordinaire. Kurtaža $\frac{1}{4}$ %, komisija 10 centov od vreče. Kupiti se mora najmanj 250 vreč z 15.000 kg bruto ali 14850 kg neto.

Amsterdam in Rotterdam v hol. cents za $\frac{1}{2}$ kg.

Antwerpen notira kavo v frankih.
Glavno in prvo besedo ima pa New-York. To je največje in najvažnejše terminsko tržišče; po tem se ravnajo več ali manj vsa druga.

New-York notira kavo v cents in stotinkah cents za angl. funt. ena stotinka cents se imenuje point (pänkt) in zatega-punktov višje ali nižje.

(Dalje.)

Iz trgovske prakse.

Katera velja?

Nek trgovec je na silno prigovarjanje nekega potnika kupil od mлина 50 vreč moke. Podpisal je sklep na tako množino in potnik je odšel. Čez nekaj dni dobi trgovec od mлина potrdilo za 100 vreč moke. Trgovec je pisal takoj, da je kupil le 50 vreč in ne sto ali mlin je zopet trdil, da je dobil v redu podpisan in izpolnjen sklep na 100 vreč. Trgovec je grozil in rottil mlin, da je le 50 vreč, a mlin zopet odgovori, da ne more priznati ugovora. — Stvar je zaspala sem do marca in jo je sedaj zopet izbudil trgovec. Pisal je mlinu, da mu mora tekom meseca marca poslati 100 vreč s sklepom kupljene moke. Mlin pa je odgovoril, da ima trgovec le 50 vreč dobiti in ne 100 vreč.

Najbrže boste sedaj vpraševali dragi bralci, odkod to pride, da sta ta dva pogodnika sedaj zamenjala svoje vloge. Prej ni hotel vzeti toliko blaga kupec a mlinar ni hotel priznati preklica, sedaj pa hoče imeti trgovec 100 vreč a mlinar mu jih noče dati. Da Vam bode jasna ta čudežna izpremema, pa vam povemo. Kupec je kupil moko po K 35.— a danes pa stane K 40.— tedaj je razlika v ceni za 5 kron in to je že nekaj. Sedaj je kupcu žal, da nima kupljene dosti več moke. Sedaj o svojem preklicanju noče ničesar vedeti, a mli-

nar pa pravi, preklicali ste in tedaj nimate sedaj pravice zahtevati 100 vreč.

Najbrže bo obveljala kupčeva, ker na njegov preklic je mlin odgovoril, da preklica ne pripozna. Sedaj bi mlin rad ta dopis vtajil pa ne bo šlo, ampak smo svetovali kupcu, naj se trdno drži in če mu treba kake pomoči, mu bomo pomagali. Če bi bil pa dosleden, bi moral tudi sedaj strogo držati se tega, da je kupil ali hotel kupiti le 50 vreč in je mešetar svojevaljno popravil podpisan sklep.

Česa nas uči ta zgodbica? Da se mora vsaka zadeva dognati do konca in ne pustiti zspati, ker pozneje take nejasnosti vedno povzročajo sitnosti in prepir.

(Dalje.)

Dohodninski davek

po novem zakonu z dne 23. januarja 1914.

(Nadaljevanje)

Izpremenile so se nekoliko določbe glede odbitkov. Odslej se smejo odbiti od dohodkov zavarovalne premije za življenje do zneska K 300.—, če je zavarovan davčni obvezanec sam, sicer pa v znesku do K 600.—, če so zavarovani tudi žena in otroci. Doslej se je smelo odbiti 200 oziroma 400 kron.

Istotako se smejo odbiti odslej v vsakemslučaju prispevki, katere je plačeval davčni obvezanec za sebe, za svoje rodbinske člane ali za nameščence in delavce, bodisi prostovoljno ali primoran po zakonu ali pogodbi, za bolniške blagajne, zoper nezgode, za starost in onemoglost, za vdovske, sirotinske in pokojninske blagajnice.

Odbiti se tudi smejo prispevki za zavarovanje podpor v slučaju brezposelnosti, boleznih itd.

Nova je tudi določba, da sme davčni obvezanec, kateri nima nad 3600 kron letnih dohodkov, odbiti od dohodkov tisti znesek, katerega plačuje na leto na račun na zemljišču ali hiši vknjiženega dolga, ako to letno odplačilo ne presega enega odstotka prvotno dolžne glavnice in skupno letno odplačilo znaša manj kot 1000 kron.

Izgube na osnovni glavnici se že do sedaj niso smele odbijati, a v novih predpisih pa so še podrobneje naveene izgube, katere se ne smejo odbijati. N. pr. trgovec ne sme odbiti izgube, katera ga je doletela, ker je za kaki premoženjski del plačal več kot je vredna le 40.000 kron za 50.000, ne sme odbiti razlike.

Posebne določbe glede posameznih panog dohodkov.

Pri zemljiškem posestvu, katero obdeluje lastnik sam je šteti za dohodek čisti gospodarski donos, ki se v resnici doseže iz vsega kmetijskega in gozdraskega obrata in pa iz drugih s zemljiško posestjo spojenih, pridobnini ne podvrženih panog produkcije in pravic (pravica ribarenja, lova i. t. d.). Katastralni čisti donos se more porabiti le kot pomoček pri cenitvi dohodkov.

Pri v zakup danih zemljiških posestvih vica kaže dohodke v resnici dosežene pri s zemljiško posestjo spojenih pravicah kaže dohodke v resnici dosežena zakupnina s prišteto denarno vrednostjo kakih naturalnih ali drugačnih postranskih dajtev zakupnika in pa zakupodavcu pridržanih užitkov, toda odštevši:

1. zakupodavcu ostajoča bremena, ki se smejo odbiti,

2. po elementarnih škodah, slabih letnih i. t. d. utemeljene popuste na zakupnini,

3. nadomestek obrabe zakupnega predmeta ali cenilni in prizivni komisiji je pridržana popolnoma svobodna presoja.

(Dalje prihodnjič.)

Trgovsko izobraževalno društvo v Trstu.

V torek dne 24. marca

se vrši ob 8 in pol zvečer v dru-
štvenih prostorih

==== odborova seja. ====

Prosim gospode odbornike, naj se
gotovo vdeležijo te seja.

Predsednik.

Tržaški tržni običaji v kupčiji z južnim sadjem.

1. Agrume ali limone.

Z izrazi agrume ali limone označujemo
citroni, oranže in mandarine, katere se
tržijo v zabojih ali zabojčkih proti takoj-
šnjemu plačilu z 2½% škonta.

Pri sklepih na dobavo se smatra vsebi-
na in kosmata teža zabojev kakor sledi:

	Vsebina zaboja	Provenienca (izvor)					
		Catana	Syrakus	Mesina	Palermo	Apulija	Grška in Levanta
		teža v kilogramih					
Citroni	300	40	40	41	41	41	35
	360	38	38	40	40	40	35
Oranže	160	38	38	39	39	39	35
	200	36	36	37	37	36	35
	300	41	40	41	41	41	—
	360	38	38	39	39	39	—

Zabojčki z mandarinami laške, grške ali
levantinske provenienca imajo približno
10 kg ter vsebujejo 80 do 100 komadov.

Agrume prodajajo navadno na prostovoljnih javnih dražbah zapriseženi posredovalci.

2. Fige, rozine, mandeljni, lešniki, orehi, dateljni in rožiči.

Cena za posušeno inozemsko sadje, ka-
kor rozine, fige, orehe, lešnike, slive, man-
deljne, dateljne in rožiče, se označuje v
kronah za 100 kg kosmate teže za čisto,
ako je blago v vrečah, sicer pa čiste teže,
ako je blago v zabojih, sodih, škatljah ali
jerbasih.

Ako so Puglia-fige v jerbasih, se odbije
4% tare, in če so v sodih, pa 10% tare.

Smirna fige v lepenastih škatljah vsa-
ke velikosti ali v lesenih zabojčkih z ne
več kot 5 kg teže, se prodajajo bruto za
neto (kosmata teža za čisto).

Če pa pride blago iztreseno (alla rinfusa)
in se mora prevzeti od boka ladje ali
z obrežja, mora preskrbeti vreče prejem-
nik ter dati napolniti na svoje stroške. —
Mornarji pa morajo postaviti blago ob bok
ali pa na obrežje.

Tako dobavno blago se mora v 24. urah
pregledati, izvzemši nedelje in praznike.
Ako kupec v tem roku blaga ne pregleda,
se smatra kot pregledano in sprejeto. Pri
sklepih na dobavo teče pregledni rok od
trenutka, v katerem dobi kupec od prodajalca
tozadevno poročilo.

Če se proda blago »po vzorcu«, mora
odgovarjati vzorcu; če se pa proda ka-
kovost »vzorcu podobna«, tedaj mora bla-
go biti vzorcu podobno, vendar je razlika
do 1% dovoljena. Če se proda »po tipu«,
tedaj mora biti blago tistega izvora, kate-
rega je tipa, in je dovoljeno do 2% razlike
v vrednosti.

Ako se je blago samo imenovalo, tedaj
se razume to dobre tržljive kakovosti ti-
stega letnika.

Slive iz Bosne, Srbije in Macedonije se
razume to dobre tržljive kakovosti tiste-
ga letnika.

Ako se je pri sklepu lešnikov in orehov
določila dobra tržljiva kakovost tistega
letnika, tedaj se mora prevzeti z nekim
odstotkom pogrešenega in pokvarjenega
sadu. Ta odstotek se ravna po letini do-
tičnega leta.

Ako se je pri sklepu lešnikov in orehov
določila dobra tržljiva kakovost tistega
letnika, tedaj se mora prevzeti z nekim
odstotkom pogrešenega in pokvarjenega
sadu. Ta odstotek se ravna po letini do-
tičnega leta.

Slive iz Bosne, Srbije in Macedonije se
prodajajo z označbo števila kosov v vsa-
kem ½ kg blaga in sicer ima ½ kg blaga
ali 70/75, 80/85, 95/100, 110/120, 115/120,
125/130 kosov.

Ako se proda »tržljiv« sad brez obvez-
nosti za število komadov, tedaj se sme
dobaviti tudi manjši sad, kakor so zgoraj
navedene veličine.

Slive iz Kranjske in Hrvatske se pro-
dajajo take, kakoršne so, brez navedbe
števila kosov.

Na cene za fige, rozine, orehe, lešnike,
pinjole in mandeljne iz Levante in Dalma-
cije, rožiče in dateljne se dovoljuje 2½%
škonta, za mandeljne iz Italije in Španske
po 1% škonta.

Vreča namiznih fig iz Smirne, Tatsa in
Budruma tehta približno 15—25—30 kg.

Vreča sultan-rozin, rozin iz Cesme,
Focce, Scalanova, Ericara, zantskih vin-
skih jagod, pa tudi namiznih fig iz Tatsa,
Budrum, tehta 50 kg.

Namizne fige iz Calamata prihajajo v
vrečah po 50 do 52 kg.

Vreča rozin iz Samosa, španske rdeče
rozine, tovarniške fige, italijanski man-
deljni, italijanski rožiči, lešniki, prihajajo v
vrečah po 100 kg.

Črne rozine iz Samosa, Capra in Thyra
prihajajo v vrečah po 50 ali 100 kg.

Vreča sirskih in italijanskih tovarniških
fig tehta 110 do 130 kg.

Ako pride blago v drugačni kot običaj-
ni ovojini, je prodajalec obvezan povr-
niti troške, katere ima kupec z izpremem-
bo tovorov v običajno ovojino.

Prazne vreče za orehe, levantinske le-
šnike in lešnikova jedrca ne smejo tehtati
več kot 2% kosmate teže, in za mandelj-
ne, lešnike in lešnikova jedrca italijanskega
izvora ne več kot 2½%. Če tehtaje
vreče več, ima kupec pravico zahtevati
primerno odškodnino. Ako pridejo man-
deljni v dvojnih vrečah, se vrhnja vreča
pred tehtanjem vrne prodajalcu.

3. Čebula.

Cena za čebulo iz Aleksandrije se ozna-
čuje v zlatih frankih za 100 kg, bruto za
neto, gotovina brez škonta, in za čebulo
iz Chioggie ali drugega izvora v kronah
za 100 rešt ali 100 kg iztresenega blaga.

Če se je napravil zaključek z klavzulo
»pregled pridržan«, se mora blago pregle-
dati na sklepn dan, če se je napravil sklep
med borznim časom, sicer pa naslednji
predpoldan, ako se je napravil sklep po-
poldne.

Na poznejšo dobavo kupljeno blago mo-
ra kupec pregledati v 24 urah, računeno
od trenutka, od katerega leži blago na nje-
govo razpolago. Če se vrši razkladanje s
presledki, je kupec upravičen pregledati
blago v partijah.

Kadar kupec blaga ne pregleda v dolo-
čenem, zgoraj navedenem roku, se smatra
blago kot pregledano in prevzeto.

Aleksandrijska čebula prihaja navadno
v vrečah od 50 do 55 kg, bruto za neto.
Če pride blago v drugačni teži, se sme
zavriniti, če prodajalec ni tega omenil pri
prodaji.

Čebula iz Chioggie prihaja iztresena.

Društvene vesti.

17. t. m. se je vršil občni zbor našega
Trgovsko-izobraževalnega društva. O tem
živahnem in precej dobro obiskanem občnem
zboru prinesemo prihodnjic obširno poročilo.

Narodno-gospodarski in tržni pregled.

Žitni trg.

Na tem trgu vlada jako živahno življe-
ne, špekulantje se trudijo na vse načine
držati kolikor mogoče visoke cene, da ostane
toliko več v žepih velikih kmetov. Seveda
tvorijo ti precejšno število budimpeštanskih
hosistov in se danes nikakor ne pritožujejo
čez terminsko kupčijo, ker danes jim tu
nese. Tudi avstrijski kmetijski dobrotnik baro
Hohenblum se ne oglašuje sedaj proti ogrski
terminski kupčiji in budimpeštanski špekula-
ciji, akoravno je avstrijski konzum najhujše
prizadet po tem divjanju budimpeštarijev.

Ali smo res tako potrebni importa, zli
simo res v manj ko pol letu snedli 62 mi-
ljonov met. stotov pšenice, kakor se je ce-
nila letina cele monarhije, ali pridržuje blago
le špekulacija, kar ji je tembolj mogoče, ker
je denar jako pocenil, bomo videli v kratkem.

Izven naših državnih mej stoje razmere
popolnoma normalno. Konzum se preskrbuje
po primernih cenah pa naj tudi tu pa tam
zarogovili borza v Čikago.

Povdarjamo še, da se avstrijsko blago
primeroma cenejše dobi kakor pa ogrsko.
To velja posebno za rž, kajti to zrno ima
skoraj iste cene v Budimpešti, na Dunaju
in v Pragi.

Zopet lahko doživimo, da bo na zadnje
prilezlo na Ogrkem blago na dan, saj takih
dogodkov smo že vajeni kot berač malhe.
V Budimpešti ne poznajo mej ampak preti-
ravajo vedno bodisi navzgor bodis navzdol.

Bančna obrestna mera.

Kakor smo že zadnjic poročali, je av-
stro-ogrsko banka znižala svojo obrestno
mero na 4%. Praviijo, da so obrestno me-
ro znižali, ker je na političnem polju na-
stopil mir, in se v doglednem času ni bati
nobenega motenja tega miru. Ruski strah
je potem takem izgubil in je ostal le še v
kosteh rajhovcev.

Vlada je poslala naš ljudski parlament
domov in si hoče pomagati z § 14. Najela
bode nova posojila, dovolila si večje šte-
vilo vojaških novincev in druge take po-
trebe. Našega »ljudskega« parlamenta se
res drži smola. Toliko smo od njega pričakovali,
a dobili smo presneto malo. —
Mesto boljše se godi vedno slabše kakor
trgovini tako obrti.

Tekstilna industrija.

Precejšna rana v avstrijskem narod-
nem gospodarstvu je tekstilna veleobr-
t. Tekom zadnjih petih let se godi tej indu-
striji kaj slabo, kakor v dobrih tako v slabih
časih. Zadnja, za vse naše gospodar-
stvo tako krasna doba ni prinesla tekstil-
ni industriji nobene koristi in tudi današ-
nje poživljenje našega gospodarstva se ne
pozna v ti industriji. Vzrok temu je ta, da
se je svojčas zelo veliko investiralo, obra-
tovališča so se jako povečala, a vse to je
povzročilo nadprodukcijo. Sedaj so znatno
skrčili obratovanje kakor predilci tako
tkalci. Prvi so nekoliko na boljšem, ker so
organizirani in vsled tega dosegajo za
svoje izdelke boljše cene. Tkalci pa mo-
rajo prejo plačevati drago, a tkanino pa
dajati za vsako ceno.

Konzum pa je vedno nezadosten, nika-
kor ni raste s rastočim številom prebi-
valstva. Balkan je našemu eksportu za-
prt, kakor so zaprti srbskim volom av-
strijske meje. Sploh pa je naš Berchtold
rogovilil tako, da nas povsod sovražijo in
od sovražnika se ne kupuje.

Domač konzum je pa jako padel in v času krize je propadlo mnogo manufakturnih trgovin.

Med ljudstvom še vedno ni dovolj denarja in trgovec na deželi še vedno ga težko dobi v roke. Zategadelj pa kupuje sproti po kosih in se ne zalaga naprej, kot v dobrih časih.

Petrolej.

Do kartela nikakor ne more priti v kljub velikanskemu trudu raznih mešetarjev med rafinerijami. Sedaj razpravljajo o predlogu, sestaviti in določiti notranji kontingent in ustanoviti centralno prodajališče.

Eksport jajec.

Naš eksport jajec v Nemčijo je znašal l. 1913 671.960 m. st. a leto prej pa 725.819.

Letina hmelja.

Lansko leto je pridelala Avstrija hmelja 173.300 stotov ali 8,5 stotov na ha. stoti po 50 kg. Na Štajerskem se je pridelalo hmelja 20.938 stotov. Leta 1912 je znašala letina 402.920 stotov po 50 kg.

Lanska letina na Ogrskem.

V pretečenem letu se je na Ogrskem pridelalo:

Pšenice	45.545.384 m. st ali povpr.	7,59	na oratu
Rži	14.222.487	7,	"
Ovsa	5.449.041	6,96	"
Koruze	53.603.84	10,58	"

Književnost.

Prejeli smo te knjige:

Slovinci, čuvajmo svoje posojilnice! Poljudna razprava o važnosti posojilnic, napisal Miloš Stibler, tajnik Zadrugne zveze v Celju. Cena 20 vinarjev. Ta 2. zvezek Gospodarske knjižice, ki se naroča pri Zadrugni zvezi v Celju, prinaša agitacijski spis, v katerem bi se na prav lahek način razložila prirostenemu ljudstvu v. lika važnost posojilništva.

Slovenska narodna mladina. Spisal Janez Ev. Štuhec, Murščak-Kapela. Založil in izdal pisatelj. Tiskal Dragotin Hribar v Ljubljani. Cena K 3,40. Naroča se pri pisatelju. Knjiga, ki je posvečena organizaciji Slovenske narodne mladine, preveva velika ljubezen do našega milega slovenskega naroda in do rodne grude, zategadelj priporočamo naši trgovski mladini, naj čita to knjigo, da postane bolj navdušena za življenje in bitje slovenskega naroda, in se ne bo izgubljala v vrste narodnih odpadnikov, kakor se to sedaj godi posebno na Štajerskem, pa tudi tu doli na našem jugu. Za one brezbrizne trgovce, kateri so proti strokovni organizaciji slovenskega trgovstva, pa prepisemo iz knjige tale stavek: Le v organizaciji se združijo duševne, telesne in gmotne moči v neko skupnost, katera je potrebna za dosego nameravanih smotrov.

Trgovska knjižnica: 1. zvezek Konto-korent (rekoči račun). Cena 30 vinarjev. 2. in 3. zvezek: Enostavno knjigovodstvo. Cena 40 vinarjev. Naroča se pri Fr. Zelenik, Trst.

DOPISI.

Iz pekovskih krogov smo preleli in priobčujemo: Pri sedanjem mezdnem gibanju v pekovski obrti se godi neverjetne stvari. Na zadnjem sestanku se je govorilo o kolektivni pogodbi. Na tem sestanku se je videlo, da nekateri gospodarji gledajo bolj za delavce kot pa za gospodarje. Pa ne mislite si, da delajo to iz ljubezni do svojega delavstva, ne, njihova navidezna ljubezen do delavstva ima čisto drugi pomen, kar hočem pojasniti s svojimi izjavami.

Nekateri italjanski naši kolegi se grozno navdušeni za kolektivno pogodbo. Posebno se je toplo zanjo potegoval naš tovariš Chiarutini, in sicer v taki meri, da mu je eden pričujočih tovarišev rekel da je hujski od sodrugaškega Kermolja. Na vprašanje,

zakaj postopajo tako, so italjanski tovariši nam odgovorili, da je popolnoma prav, da plačujemo tudi mi več, kakor bodo morali oni več plačevati.

Kolektivna pogodba bi bila obvezna za vse člane zadruga, tedaj tudi za tiste, kateri so iz enega ali drugega vzroka proti pogodbi. Ako pa ni kolektivne pogodbe, se poravna vsaki kakor se more, podiš od delavcev zahtevano pogodbo, če hoče. Za manjšega obrtnika je boljše če ni vezan s kolektivno pogodbo, ker si lahko pomaga na en ali drugi način. Ali naši laški tovariši, kateri se drže za velike gospodarje, bi morali gotovo več plačevati, ker so bolj odvisni od delavca kot pa manjši obrtniki, zategadelj hočejo tudi nam obesiti višje izdatke, da bomo zopet težje izhajali in se ne bomo mogli ubraniti višjih troškov. Z njihovo navidezno ljubeznijo do delavstva hočejo tolči le po nas, hočejo nam otežkočiti obstoj in življenje. Če hočejo ti veliki gospodarji plačevati tedensko po 80 kron, naj plačujejo, a mi hočemo ostati pri 50, kar je itak že več kot dovolj.

Oni gospodje so že enkrat izdali nas in naše koristi, a če ne bomo pazljivi bodo nas v drugič. Zanjke so nastavili, pazimo se, da se ne vjamejo.

Se nekaj bi opozoril svoje tovariše. Odkar imamo sedanje vodstvo, plačujemo polovico manjše zadrugne prispevke, imamo v blagajni ne samo 14 kron, kolikor smo jih dobili dobili svojčas v blagajni, ampak danes razpolagamo z nekaj tisoč kronami. In ves čas se niso kvarile cene kruhu, kar je prej ni doseglo nikoli. Tovariši gledajte vendar na svoje koristi, ne bodite tako grozno zaspani in lahkomišlno zaupljivi.

Prizadet.

Tržno poročilo

z dne 21. marca 1914

Ogrsko poljedelsko ministerstvo je izdalo zadnjo soboto poročilo o stanju setev, katero se glasi precej ugodno. Ceni se, da se je preteklo jesen vsled jako ugodnega vremena obdelalo kakih 10 do 15%, več polja kakor drugekrati. Zima ni prizadajala posebne škode setvam. Spomladanska dela napredujejo dobro.

Budimpeštanska borza pa je vedno jako živahna, vladajo kot neomejeni gospodarji hosisti. Blaga ni na trg in zategadelj pa si je začel pomagati posebno avstrijski konzum s tujim blagom.

Pšenica. Ponudbe so skromne, pa tudi konzum ne povprašuje živahno po blagu. Seveda mlini imajo, kakor se glase poročila, že majhne zaloge in skušajo dobiti blago v roke.

V primerjanje navedemo tržne cene svetovnih tržišč, kakoršne so bile 14. t. m.: Budimpešta: tiška 77-79 kg K 25.48, banatska 76-79 kg K 25.23. Dunaj: tiška 76-78 kg K 27.10, banatska 76-78 kg K 26.60. Breslava: K 21.16, Mannheim: Ulka K 18.93, rumunska K 19.04. Monakovo: bavavska K 21.98. Paris: 25.30. Antwerpen: amerikan ka (Plata) K 19.05. London: rdeča angleška K 17.48, Kalkuta K 20.30 Liverpool: avstralska K 20.15. Te cene so povprečne, se razumejo v naši veljavi za 100 kg, dobava takoj. Za poznešo dobavo pa so bile dne 14. t. m. nastopne cene: Budimpešta: K 24.75, Berlin K 23.40, Paris K 25.50, Antwerpen K 18.75, Liverpool K 19.10, Chicago K 6.95. Cene so povprečne za uzančno blago in poznejšo dobavo obavo.

V Budimpešti se je doseglo za pšenico 77 kg K 12.65, 78 kg K 12.57, 78.5 kg K 12.85, 79 kg K 12.62 do 12.90, kakoršna je k kovost in izvor.

Rž. Ta vrsta zrnja se nikakor ne more ponašati s živahno kupčijo, ker se kupujejo le majhne množine.

Oves ima istotako majhen promet ter se ga lahko cenejše dobi. Ogrskega je izpodrinil češki oves, kateri je ne samo cenejši ampak tudi lepši.

Moka. Nestanovitnost žitnega trga vpliva jako neugodno na kupčijo z moko. Konzum, kateri se je nekoliko privadil visokim cenam, si ne upa kupovati, ker vidi vsaki dan to vrvenje na žitnem trgu.

Razni prodajalci seveda letajo kot znoreli okoli kupcev, trobijo, da moramo importirati itd. Ali našim konsumentim priporočamo mirno kri in prevdarnost. Pomislite trezno predno se daste zapeljati po takih priganjatih, katerim se gre le za provizijo, nikakor pa ne za vaše koristi. Cene so danes visoke, vendar je cena pšenice primeroma še vedno višja. Za jesen cene nikakor niso pretirane kakor tudi je kurz pšenice za jesen precej primeren in katerega opravičuje kolikor toliko naša visoka carina. O tem hočemo pisati prihodnjč v posebnem članku in že danes opozarjamo svoje bralce na tisti članek.

Druga roka je že prazna in ker bodo sklepi kupcev v kratkem popolnoma izčrpani, lahko pričakujemo v prihodnjem času večjo promptno kupčijo.

Otrobi pa nikakor ne gredo iz rok, zato pa so tudi v ceni nekoliko popustili. Manjši konzum otrobov pač ne govori o dobrem položaju našega kmeta.

Kava. Cene so precej nestanovite za santos in rio. Dobro, t. j. boljše vrste kave pa se drže v ceni, ker ni take obilice v teh vrstah.

Riž. Trgovcem toplo priporočamo naj si nakupijo po današnjih cenah za poznejšo dobavo, ker čsilnice so cene že zvišale za eno krono. To ni borzna kupčija in zategadelj se v tem predmetu ni bati velikih izprememb.

Olje. Iz Indije poročajo o slabi letini sezamovca semena.

Fižol. Konzum je jako neznaten. Zopet vidimo, da drže naši prodajalci blago dolgo časa nazaj in pridejo na dan z njim na spoml. d. Ako je v jeseni nizka cena, kaže pridrževati blago, nikakor pa ne, kadar so cene v jeseni precej visoke.

Slanina in mast. Napetost je nekoliko ponehala in prodajalci se ne drže več tako trdovratno cen, ampak tudi kaj popustijo.

Kurzi na budimpeštanski borzi od 7. do 13. marca 1914:

	14.	16.	17.	18.	19.	20.
Pšenica za april	12.47	12.44	12.34	12.32	10.40	12.50
Pšenica za maj	12.36	12.32	12.22	12.28	12.32	12.43
Pšenica za okt.	11.22	11.20	11.14	11.18	12.20	11.26
Rž za april	9.44	9.48	9.43	9.51	9.56	9.76
Rž za oktober	8.62	8.61	8.52	8.63	8.64	8.72
Oves za april	7.62	7.61	7.58	7.54	7.55	7.16
Oves za oktober	7.67	7.63	7.70	7.74	7.74	7.71
Koruza za maj	6.72	6.71	6.64	6.68	6.70	6.74
Koruza za julij	6.85	6.83	6.78	6.81	6.82	6.85

Terminski kurzi santos-kave na tržaški borzi od 7. do 13. marca 1913:

	14.	16.	17.	18.	19.	20.
Marec	—	54.25	—	53.50	—	53.50
April	—	—	—	—	—	—
Maj	54.—	54.75	51.75	56.—	—	54.50
Junij	—	—	—	—	—	—
Julij	55.50	55.75	55.75	56.25	—	55.50
August	—	—	—	—	—	—
September	56.50	56.75	56.50	57.50	—	56.25
Oktober	—	—	—	—	—	—
November	—	—	—	—	—	—
December	57.—	57.25	57.25	58.—	—	56.75

Novo državno posojilo

Dne 5. t. m., ko se je državni zbor sesel na novo zasedanje, je vlada predložila poslanski zbornici načrt zakona za najetje posojila v znesku 497.8 milijonov kron. Kredit, ki jih zahteva vlada, so sestavljeni iz sledečih postavk: Iz kvote za potrebe armade in mornarice, dovoljene v delegacijah leta 1912 v znesku 52 milijonov kron, troški vojaških izdatkov za mobilizacijo med balkansko vojno 227.1 milijonov kron, potrebščina za odkup dolarskih zakladnic 126 milijonov kron, pokritje primanjkljaja za prvo polletje 1913 v znesku 89.9 miliona kron ter prvega dela za bosanske in lokalne železnice 4 milijone kron. Visokost posojila se bo ravnala po izbiči obrestne mere nove rente. Vlada se namreč dosedaj še ni odlo-

Trgovci! Peki! Drože (kvas) iz odlikovane slovenske tovarne drož, so doslej dosedaj vsepovsod najboljši slov. Narodnjaki, naročajte pri domači tvrdki, ki Vam postreže po konkurenčnih cenah. Priporočam se vam udani J. J. SUBAN, Trst, v. Vasari 10. Tel. N. 2260.

MLEKARSKA ZVEZA

V LJUBLJANI

Dunajska cesta 33 — Javno skladišče.

Telefon interurb. 88.

Ima vsake vrste sira, kakor: emendolski, polemendolski, trapistski, tilsitski, edamski, roquefort in gouda. I. vrste zajamčeno, naravno čajno maslo, pristno kuhano maslo, planski med, skuto.

Pošiljatve mleka v vsaki množini.

M derno, higiensko opremljena

Centralna mlekarja v Trstu

Via della Geppa 6

Telefon št. 12-86.

A. SBOGAR

autorizirani kovač, mehanik in elektrotehnik

TRST, Via Gaetano Donizetti št. 5.

Telefon 126 R. IV. ☐ Telefon 126 R. IV.

Z lastno mehanično delavnico za poniklanje, posrebreje, pobakranje itd.

Popravilj :

Priprave za točenje piva, motorje na gas in bencin, sesalke, šivalne stroje, motocikle, bicikle, priprave za električno razsvetljavo, električne motorje in dvigala, električne zvonce, telefone in vsako elektrotehniško delo.

Zaloga žarnic, stekel za plin, elektriko in drugih predmetov za razsvetljavo ter vsa dela ki spadajo v stroko mehanikov.

Trgovina žganja

Ivan Perhauc

Trst, ul. Stadion št. 29

Priporoča svojo dobro znano trgovino ter žganje vsake vrste.

Cene zmerne. Postrežba točna.

Vinko Majdič

valjični mlin v Kranju izdeluje

najboljšo pšenično moko in pšenične krmne izdelke.

Zastopniki in vedno dobro asortirana skladišča :

- v Trstu : g. Umberto De Calo.
- v Podgradu : g. S. Jenko & br.
- v Il. Bistriei : g. S. Jenko & br.
- v Sv. Luceiji : g. Ignacij Fratnik.
- v Ajdovščini : g. Fran Bratina.
- v Goriei : gosp. Guidon Bazzini.
- v Ljubljani : gosp. Kmet & Ko.

Giuseppe Brazzatti

gostilničar in trgovec

Trst, S. M. Mad. sp. št. 40I — Žaule.

Priporoča svojo čisto na novo opravljeno gostilno z najboljšim istrskim vinom mrzlimi in gorkimi jedili. V gostilni je nov muzikalični automat kjer svira vsak dan. Prodajalna jestvin in kolonijalnega blaga.

Priporoča se cenj. okoličanom za obilen obisk.

F. Pečenko, Trst

Scala Belvedere (prijod iz ul. Miramar).

Priporoča svojo žganjarno cenj. občinstvu. Prodaja tudi polne steklenice vseh vrst pijač.

GOSTILNA

pri „DETELJICI“

ul. Belvedere št. 7.

Domača kuhinja, izborna češko pivo in kar je najvažnejše: vzorna čistota in strogi red pomogla je temu podjetju do glasa, ki ga uživajo samo prva podjetja v velikih mestih.

Zdravnik dr. KORSANO

Specialist za kožne in sifilitične bolezni ima svoj ambulatorij v Trstu ul. S. Lazzaro št. 17/I. (Palača Diana) za cerkvijo Sv. Antona novega. — Sprejema od 12 do 1 in od 6 do 7 pop. Ženske od 5 do 6 pop.

Zobotehnični atelje ☐☐☐

na v. med dr. BARRY, Hermann Schultz 1 tehnik Trst, ul. Caserma 17.

Ordinira od 9—12 in od 3—6. Umetni zobje. Najfinjša izvedba, zmerne cene. ☐☐☐ Telefon 27-42.

Gradbena, kulturnotehnična ter zemljemerska pisarna

Ing. J. SKOBERNE & Ing. D. GUSTINČIČ

TRST, ULICA NOVA ŠTEV. 32.

Fotografični atelje

„Daquerre“

- 10 razglednic od 2 K naprej
- 6 fotografij, vizitni format, platin od 3 K naprej
- 6 istih, kabinet od 5 K naprej
- Povečanje od 3 K naprej

Umetna galanterijska knjigoveznica

BABKA & Co. (S. Tkalec)

Trst, Via Nuova 24 I. nad.

Glavna tvrdka A. Babka v Ljubljani. Katozna dela passepartouti. — Okvirji, reklamne table. Etuiji.

A. Barucca - Mizar

Trst, ulica S. Francesco d'Asissi št. 2

Izvršuje po zmernih cenah v njegovo stroko spadajoča dela.

— Specijaliteta okenske rolete. —

Velika zaloga papirja

za ovitke papirnatih vreč lastne tovarne, valčkov raznih barv in velikosti. Zmerne cen. Gastone Dollnar, Trst v. Gelsi 16, — (ex Marangoni) Telefon šte. 27 8r. —

Vinko Majdič

valjični mlin v Kranju proizvaja najfinejše

pšenične moke in krmne izdelke.

Zastopstvo in zaloga za Trst, Kras, Istro in Furlanijo

Umberto de Caló

Trst, Via Lazzaletto vecchio šte. 17

Telefon: 23-84 - Brzojavi: Umberto Caló - Trst.

Mlekarja Hrušica, Trst

Centrala: Via delle Poste št. 16. — Podružnica: Via delle Scuole 22, Piazza Barriera 12, Largo Santorio 4 in Rojanško-klja Sv. Peter št. 1. — Vedno sveže mleko, maslo in med. — Specijaliteta: Kefir in Joghurt.

Našim cenjenim trgovcem toplo priporočamo izvrstno

domačo Kolinsko kavno primes!

Kolinska tovarna kavnih primesi, trgovsko delniško podjetje v Ljubljani.

Tovarniška zaloga

vsakovrstne moderne ameriške pisarniške oprave. — Moderne pisarniške potrebščine — Pečati. — Napisi. — Blagajne varne proti vlamu in požaru (Wiese-Dunaj). — Električne varnostne ročne železne blagajne „Viper“, popolna varnost proti tatvini itd. itd. Ceniki in troškovni proračuni franko in brezplačno.

F. J. Jerše, Trst.

Razstava in pisarna Via Nuova št. 15.

Mezanin! Interurban telefon št. 23-77.

Skladišče: Via Gioachino Rosini št. 30.

Ivan Germek

(prej Ribarič)

Skladišče vsakovrstnega oglja, premoga, petroleja i. t. d. prodaja po najnižji ceni in razpošilja po stanovanjih.

Trst, ul. Squero nuovo 15 zraven pošte.

Telefon 22—73.

Izbornno moko

Vam priporočamo iz c. kr, priv. Ebenfurth-paromlina na Dunaju

Glavna zaloga za Trst in okolico, Primorsko, Istro, Reko in Kranjsko

v Trstu, ul. S. Francesco. G. Kaloper, zastopnik.

NAZNANILO.

Čast mi je naznaniti slav. občinstvu, da sem odprl popolnoma novo pekarno v ulici Caserma št. 11, katera je preskrbljena z vsakovrstnim blagom. Kruh vedno svež. Najfinejše vrsti moke. Prepečenci, slaščice, mrzle pi ače, kakor tudi vino in likerji. Uljudno se priporoča **„L. Z. G. H. J.“** (prej na trgu Caserma).

Anton Pahor

pekovski mojster

Trst, v. Sette Fontane št. 1

priporoča svojo pekarno slaščice, moko, likerje i. t. d. posebno se priporoča gg, jestvi- ničarjem z velikimi popusti.

Postrežba točna.

IVAN KRŽE, TRST

Piazza S. Giovanni št. 1.

Zaloga kuhinjskih in kletarskih potrebščin iz lesa in pletenin, škafov, brent, čebrov in kad, sodčekov, lopat, rešet, sit in vsakovrstnih košev, jerbasov in metel ter mnoge drugih v to stroko spadajočih **Priporoča** svojo trgovino s kuhinjsko posodo vsake vrste bodi od porcelana, zemlje, emala, kositerja ali cinka, nadalje pasamenterije, kletke itd. Za gostilničarje pipe, kroglice, zemljeno in stekleno posodo za vino.

Stefan Gomišček Andrej Cej, Trst

trgovec — ul. Bosco št. 8.

Priporoča okoličanom moko, pšenico in sploh vsake vrste žita in druge razne stvari po jako ugodnih cenah in brez vsake konkurence. — **Svoji k svojim!**

Prva češka splošna delniška družba za zavarovanje na življenje v Pragi.

Vrhovno zastopstvo za jugoslovanske dežele v Trstu, ulica Geppa.

Edina zavarovalnica

ki daje Jugoslovanom vse one koristi, kakor bi jim jih sicer dajal le njihov lastni zavod te stroke, ako bi ga imeli!

Poslužujte se zavedni Jugoslovani v svojo lastno korist le tega zavoda za svoja življenjska zavarovanja. Pojasnila in navodila vedno na razpolaganje brez stroškov

Valerio Demarchi mesar

Trst, Piazza Barriera vecchia št. 9

Telefon 26-56.

Priporoča: Goveje kuhane vampe, suha in slana čreva ter sorodne pridelke.

Velika zaloga pohištva

lastnih mizarskih in strgarskih izdelkov.

Stefan Gomišček

Solkan -- Gorica

Prešernova cesta številka 13.

Bogata in lepa izbira finega in navadnega pohištva, tapetarij in vsakovrstnih stolic. Sprejme vsa v mizarsko stroko spadajoča dela.

„Balkan“ trgovsko-spedicijska in komisijska delniška družba v Trstu Podružnica v Ljubljani.

Mednarodni transporti. - Vskladiščenja. - Zaccarinjanje. - Velika skladišča v mestu in prosti luki. - Pos-režba točna. - Cene nizke.

Matere ki nimate zadosti mleka, da bi lahko redile lastne otroke naj rabijo najboljšo moko, da pomnožijo in ojačijo lastno mleko. **Ellol** Zaloga v lekarni „GALE“ Trst, ul. S. Cilino. Ce a posamezni škatlji K 2-50.

VINO z BRIONSKIH OTOKOJ.

Glavna zaloga:

TRST ulica Carlo Ghega številka 11.

Specijaliteta:

Konjak Brioni in Vermut

Telefon 15-67

JADRANSKA BANKA

TRST, Via Cassa di Risparmio 5 (Lastno poslopje).

Kupuje in prodaja: vrednostne papirje, rente, obligacije, zastavna pisma, prioritete, delnice, srečke itd.

Valute in devize. Predujmi na vrednostne papirje in blago ležeče v javnih skladiščih. Safe-Deposits. Promese. Brzjavni: Jadranska

Menjalnica.

Vloge na knjižico

4%

od dneva vloge do dneva divga. Rentni davek plačaje banka iz svojega. Obrestovanje vlog na tekočem in žiro-računu po dogovoru.

Filijalke: Dubrovnik Kotor Ljubljana Metković Opatija Split Šibenik Zadar

Akreditivi, čeki in nakaznice na vsa tu- in inozemska tržišča.

Živahna zveza z Ameriko

Prembourski krediti

Prodaja srečk razredne lotarije.

Eskomp'uje: srečke, devize in papirje Zavarovanje vsakovrstnih papirjev proti kurzni izgubi, revizija zrebanja srečk itd. brezplačno

Stavbni krediti, rembour-krediti.

Krediti proti dokumentom ukrcanja.

Borzna naročila.

Inkaso.

Telefoni: 1463, 1793 in 2676.

Eskompt menic.

Uradne ure: 9-12^{1/2}, 2^{1/2}-5

